

ХОРАТА, С КОИТО ЖИВЕЕМ

Не забравяме доброто

За тях нашите медии почти не се сещат. А като се сетят, пропускат да кажат, че са роми. Добрите, умните, работливите, веселите, грижовните, ученолюбивите, майсторите, смелите, всеотдайните, точните - те не са героите от радиото, вестника, телевизията. За тях ще ви разказваме

Две деца имат Зорница и Бойчо Найденови. Саня е на 9 години и е второкласничка, а 6-годишната и сестричка Александрина, впечатлява всички с успехите си в усвояването на цигулката в Детската музикална школа на Лом. Живеят в Крива бара, едно от големите села в община Брусарци. 33-годишният Боби работи четиринайстата година като локомотивен машинист в БДЖ, а съпругата му Зора (бакалавър по педагогика) е от седем години учителка в местното училище, където учат и децата им. Имат си къща, добри съседы, за които почти не се сещат, че са българи. Тъй е, когато се разбираш с хората и когато успяваш да се справяш с този "озлобен живот". Когато семейството разполага с две заплати, които гонят хилядарката. Не се страхуват и да помагат, да услужват. Нищо, че някои бързо забравят доброто, както някои забравят произхода си, сякаш нямат майка и баща, от небето са паднали.

- Не ми пречи ромският ми

произход. - отсича Боби. Ама сега. Питаш ли ме колко мъка съм преживял, докато стигна това ниво (машинист първи клас, б. а.)? Кой не се радва да има до себе си професионалист, човек, който може да ти стане началник, но може да ти даде и реален шанс. Днес нямам проблеми с ромския си произход, но в началото... в работата ме имаха за неандерталец! Ромът трябва постоянно да доказва, че знае и може, това е ключът към успеха, казва разочарованият общински съветник.

- А как ще успеем? - питам го.

- Ромите ще излязат от блатото, когато са единни и обединени, когато се подчиняват на един лидер! Как могат да помогнат на етноса си ромите-общински съветници, като не са в състояние заедно по едно кафе да изпият на една маса? Всеки се е заблудил в партията си, и мисли, че тя е най-добрата и най-можещата! Така времето си минава, а ромите си тънат в мизерия и нищета, земята си пустее, нивите си

стоят необработвани... Ходенето на училище да стане закон за ромите, допълва Зора. Да не плюят по ромите, които ги представяват в институциите и във властта. Родителите-българи да формират у децата си положителното за ромите, не да ги плашат с тях. Ромите да не крият произхода си от другите, срамно е. И то точно добрите и умните. Не познават ли българската история, думите на Паисий "О неразумни и юроде, поради што се срамиш да се наречеш българин?". Сещам се и за други имена, но... произхода не определя човека. Какъв е този Кеворкян, кой е той? Срам за арменците. По-българин ли е той от мен? Ето, ние не живеем в ромската махала, но сме си роми, нужни сме - и на българите, и на ромите. Добре се живее с добри хора.

Петър БОРИСОВ

Как открих "Дром Дроменгар"

Имах щастието да оживея след тежка злополука и бях решила всеки изживян ден да бъде празник за мен. Майка ми, въпреки преклонната си възраст, се стремеше все с нещо да ме зарадва. На едно свиждане в болницата тя ми донесе радостната вест, че ме е абонира за "Дром Дроменгар". Аз не знаех, че излиза ромски вестник, а и в моя регион, където има малко роми, никой не знаеше, че има ромски печатни издания. Очаквах с нетърпение първия брой на вестника. След като го прочетох, реших, че това е моят вестник, той ще публикува моето мнение, становище, позиция. "Дром Доменгар" ме окуражи, даде ми оптимизъм.

През годината редовно получавах по няколко броя "Дром Дроменгар" и ги давах на различни роми. Не вярвах, гледах ме с недоумение и учудване, щом видяха вестника, проблясваха очите им, усмивки огряваха лицата им. Имаше и такъв случай: един ром изминаваше 30 км, за да дойде и получи вестника от мен. Един ден влязох в офиса му в град Полски Тръмбеш, оказа се, че съхранява като реликва всички броеве на вестника.

Пожелавам творчески успехи на главния редактор, на екипа на нашия вестник! С вестник "Дром Дроменгар" ставаме по-уверени, а дните ни-поинтересни, по-спокойни.

Дочка ГЕЦОВА

До пхерясънца

В навечерието на Ромската нова година в Градската художествената галерия в София беше представена книгата на Демир Алиев и Кирил Костов "Ромска граматика". Бе прожектиран и документалният филм "Усин Керим" на ромската журналистка Кремена Будинова.

СИП „Ромски фолклор“ стъпва и в Южна България

Желание да въведат СИП "Фолклор на етносите - Ромски фолклор" още от настоящата учебна година са заявили и училища от Южна България. Девет училища от общините Дупница, Бобовдол, Сапарева баня, Пазарджик, Стара Загора и Пещера бяха привлечени от инициативата на Център "Амалипе" за въвеждане на часове по ромски фолклор. Въпреки че през настоящата учебна година Център "Амалипе" и

МОН насочиха усилията си към популяризирането на този СИП само в областите на Северна България, желанието на училища от Южна България също ще бъде уважено. В съответствие с вече проверената в Северна България схема за въвеждане на СИП "Ромски фолклор", часовете ще бъдат водени от учители по история, литература или музика в съответните училища. Лекторските часове на учителите ще се

заплащат от съответните общини, а Център "Амалипе" и МОН ще предоставят на всеки ученик безплатни учебни помагала по ромски фолклор ("Истории край огнището" за ученици 1-4 клас и "Разказани пътища" за ученици 5-8 клас с автори Деян Колев, Антония Кръстева и Теодора Крумова). Учителите ще получат също така и Книга за учителя по ромски фолклор, както и сборник "Интерактивни техники в обу-

чението по ромски фолклор". СИП "Фолклор на етносите в България - Ромски фолклор" е насочен към всички ученици от първи до осми клас без разлика от тяхната етническа и религиозна принадлежност. Той цели запазване на етническата идентичност на ромските деца и формиране на толерантност и солидарност между учениците от всички етноси. Дейностите по неговото въвеждане бяха

инициирани от Център "Амалипе" през 2002 г. и се подкрепят финансово от МОН, Институт "Отворено общество", както и от 52 общини. Понастоящем този СИП се изучава от близо 4000 ученика в 112 училища в 16 области. За гарантиране на качествено въвеждане на СИП-а в повече нови училища МОН и Център "Амалипе" подписаха договор в края на м. ноември 2004 г.

Теодора КРУМОВА